

ATLES ODS

DE LA COMUNITAT VALENCIANA
OBJECTIUS DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

ATLES ODS

DE LA COMUNITAT VALENCIANA
OBJECTIUS DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Direcció i idea original:

Jorge Hermosilla Pla
Universitat de València

Representants Institucionals:

Xavier Navarro i Garcia
Director Institut Cartogràfic Valencià
Generalitat Valenciana

Ana Camarasa Belmonte
Directora Departament de Geografia
Universitat de València

Entitats Promotores:

Generalitat Valenciana
Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori
Institut Cartogràfic Valencià

Universitat de València
Departament de Geografia.
Estepa.
Unidad de Investigación.
Estudios del Territorio, Paisaje y Patrimonio

Entitat Col·laboradora:

Agència Valenciana
de Protecció del Territori
Generalitat Valenciana

Cartografia:

ESTEPA

Disseny i revisió
Jorge Hermosilla Pla
Cartògraf
Jose Vicente Aparicio Vayà

Coordinació tècnica

Mónica Fernández Villarejo

Fotografia:

Miguel Lorenzo
Pep Pelechà
Rodolfo Ferrer
Jesús García Patón
Adela Talavera
J.M. Azcárraga
ESTEPA

Traducció de textos:

Carme Piqueras Sanchis

Traducció de la cartografia:

Jose Vicente Aparicio Vayà

Disseny

@MacDiego

Il·lustracions

Paco Roca

Maquetació

Begoña Broseta

Impressió a València

ISBN Paper: 978-84-9133-666-2
ISBN PDF: 978-84-9133-667-9
<http://doi.org/10.7203/PUV-OA-667-9>
Dipòsit legal: V-1153-2024

© d'esta edició: Universitat de València, 2023
© dels textos: els autors
© de les imatges: els autors

Autors

Miriam Abiétar López *Universitat de València*
Inés Adam Cervera *Universitat de València*
María Raquel Agost Felip *Universitat Jaume I*
Luisa Alamá Sabater *Universitat Jaume I*
Juan Miguel Albertos Puebla *Universitat de València*
Juan Salvador Alcácer Tomás *Ajuntament de Riba-roja*
Elena Álvarez Mielgo *Universitat de València*
Andrea Andreu Gutiérrez *Universitat de València*
Carmen Antolín Tomás *Universitat de València*
Jose Vicente Aparicio Vayà *Universitat de València*
Javier Armengol Díaz *Universitat de València*
Jacinto Balaguer Coll *Universitat Jaume I*
Emilio Barba Campos *Universitat de València*
Ricardo Barberá Soriano *Vaersa*
Joan Serafí Bernat Martí *Universitat Jaume I*
Carmen Botella Mascarell *Universitat de València*
Antonio Briz Marrades *Universitat de València*
Vicente Budí Orduña *Universitat Jaume I*
Daniela Buzova *Universitat de València*
Paz Caballero López *Universitat de València*
Consuelo Calafat Marzal *Universitat Politècnica de València*
Adolfo Calvo Cases *Universitat de València*
Antonio Camacho González *Universitat de València*
Ana Camarasa Belmonte *Universitat de València*
José Rafael Cantó Doménech *Universitat de València*
Ester Carbó Valverde *Universitat de València*
Carlos Caurín Alonso *Universitat de València*
Francesc Cervera i Ferrer *Universitat Politècnica de València*
María Luisa Cervera Sanz *Universitat de València*
Amparo Cervera Tauler *Universitat de València*
Vicente Cerverón Lleo *Universitat de València*
David Corell Custardoy *Universitat de València*
David de la Osada Saurí *Universitat de València*
Ylenia Díaz Morán *Universitat de València (Riba-roja)*
Andreu Escrivà Garcia *Universitat de València*
Maria José Estrela Navarro *Universitat de València*
Ghaleb Fansa *Universitat de València*
Mónica Fernández Villarejo *Universitat de València*
Aránzazu Fidalgo Pelarda *Confederación Hidrográfica del Júcar*
Marta García Mollá *Universitat Politècnica de València*
Jesús García Patón *Geógrafo*
Sara Gargallo Bellés *Universitat Politècnica de València*
Jaime Gómez Hernández *Universitat Politècnica de València*
Jaime Güemes Heras *Universitat de València*
Jorge Hermosilla Pla *Universitat de València*
María Hernández Hernández *Universitat d'Alacant*
Francisco Higón Tamarit *Universitat de València*
Serafín Huertas Alcalá *Centre d'Educació Ambiental de la CV*
Javier Iturrino Guerrero *Universitat de València*
José Luis Jiménez Salvador *Universitat de València*
Josep Lledó Benito *Universitat de València*
Elisa Macías Cordero *Universitat de València*
Enric Marco Soler *Universitat de València*
Joaquín Martín Cubas *Universitat de València*
Antonio Martínez Puche *Universitat d'Alacant*
Adela Mauri Aucejo *Universitat de València*
Olga Mayoral Garcia-Berlanga *Universitat de València*
Sandra Mayordomo Maya *Universitat de València*

Joan Carles Membrado Tena *Universitat de València*
Esperanza Meri Crespo *Universitat de València*
Francesc Mesquita Joanes *Universitat de València*
Juan Salvador Monrós González *Universitat de València*
Francisco Esteban Montero Royo *Universitat de València*
Josep Montesinos i Martínez *Universitat de València*
Ángel Morales Rubio *Universitat de València*
Antonio José Morales Hernández *Universitat de València*
Irene Muedra García *Universitat de València*
Francisco Muñoz Murgui *Universitat de València*
Almudena Navas Saurin *Universitat de València*
Jorge Olcina Cantos *Universitat d'Alacant*
Agustín Pastor García *Universitat de València*
Jaime Penadés Suay *Universitat de València*
Carmen Pérez Cabañero *Universitat de València*
Juan Piqueras Haba *Universitat de València*
Juan Antonio Raga Esteve *Universitat de València*
Juan Romero González *Universitat de València*
Ana Belén Ruescas Orient *Universitat de València*
Judit Sabán Martí *Universitat de València*
Roberto Sáez Hernández *Universitat de València*
Julia Salom Carrasco *Universitat de València*
Carles Sanchis Ibor *Universitat Politècnica de València*
Silvia Sanz Blas *Universitat de València*
Waleska Schlesinger *Universitat de València*
Jorge Segura Gisbert *Universitat de València*
Julián Soriano García *Universitat de València*
Marta Talavera Ortega *Universitat de València*
Kevin Urbano Antela *Universitat de València*
María José Vañó Vañó *Universitat de València*
Jorge Verdú Andrés *Universitat de València*
María José Viñals Blasco *Universitat Politècnica de València*

Comité científic

Antonio Martínez Puche *UA*
Jorge Olcina Cantos *UA*
María Hernández Hernández *UA*
Vicente Budí Orduña *UJI*
Luisa Alamá Sabater *UJI*
Emilio Barba Campos *UV*
José Rafael Cantó Doménech *UV*
Ángel Morales Rubio *UV*
Josep Montesinos i Martínez *UV*
José Luis Jiménez Salvador *UV*
Inmaculada Revuelta Pérez *UV*
Antonio José Morales Hernández *UV*
Juan Salvador Alcácer Tomás *PlanRibaplaus*
Francisco Muñoz Murgui *UV*
Amparo Cervera Tauler *UV*
Raquel De Rivas Verdes-Montenegro *UV*
Olga Mayoral García-Berlanga *UV*
Ghaleb Fansa *UV*
Sandra Mayordomo Maya *UV*
Jose Vicente Aparicio Vayà *UV*
Emilio Iranzo García *UV*
Mónica Fernández Villarejo *UV*
Jorge Hermosilla Pla *UV*

ATLES ODS

DE LA COMUNITAT VALENCIANA

OBJECTIUS DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Un Atlas valencià dels ODS

El Govern Valencià, i en particular la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori, vol manifestar la seua satisfacció per l'oportunitat que representa l'*Atlas dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de la Comunitat Valenciana* en una època en la qual la preocupació pel benestar del nostre territori adquireix una magnitud sense precedents. L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible arriba ja a la fi del període establert per a la consecució dels seus Objectius, amb una última dècada, 2020-2030, en la qual temes tan transcendents com la pobresa o l'emergència climàtica han aconseguit nivells preocupants.

Des de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori, mitjançant el concurs de l'Institut Cartogràfic Valencià, ressaltem l'indiscutible valor de l'*Atlas dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de la Comunitat Valenciana*, iniciativa elevada per la Universitat de València, mitjançant la unitat d'investigació Estepa-UV, i que constitueix el segon volum d'una magna obra de divulgació científica geogràfica del territori valencià. Ens referim a l'elaboració de l'*Atlas Temàtic de la Comunitat Valenciana*.

El primer volum de la col·lecció ens facilitava el coneixement actual de la geografia valenciana des d'àrees temàtiques tan diverses com el medi físic i el clima, la investigació i la innovació, el patrimoni

cultural valencià o el medi ambient. Aquest segon volum constitueix un projecte innovador per al conjunt territorial de la Comunitat Valenciana, no exempt de complexitat en la seua comesa, donada la limitada disponibilitat d'informació de certes variables, degut, precisament, a la novetat de l'estudi. Aquesta obra ofereix a tots els seus lectors, i a la societat valenciana en particular, la facultat de conèixer, interpretar i fins i tot intervindre en aquells processos que influeixen en el desenvolupament territorial valencià, des d'una perspectiva tan necessària com el desenvolupament sostenible. De nou, un equip de geògrafs, cartògrafs, i vora un centenar d'autors de contrastada experiència en diverses disciplines, han tractat la informació per a una publicació especialitzada alhora que divulgativa.

Volem expressar el nostre agraïment al conjunt d'investigadors i investigadores, tècnics i tècniques, professionals i experts de les universitats participants, així com d'altres institucions valencianes, pel seu inestimable treball en aquest segon volum de la col·lecció.

Finalment, aquesta Conselleria desitja ressaltar la transcendència que suposa per a la nostra societat la contínua col·laboració entre les institucions valencianes, i en particular amb la Universitat de València, referent en el seu compromís amb el nostre territori mitjançant la transferència de coneixement a tots els valencians i valencianes.

Salomé Pradas Ten

Consellera de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori.
Generalitat Valenciana

En la confluència entre història i modernitat, la Comunitat Valenciana emergeix com un far d'innovació, compromís i sostenibilitat en el camí cap a un futur més just i equitatiu. Aquest llibre, *ATLES ODS DE LA COMUNITAT VALENCIANA*, se submergeix en les intrínseques connexions entre la terra que abraça el Mar Mediterrani i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) traçats per les Nacions Unides.

En un món que enfronta desafiaments inèdits, la Comunitat Valenciana mostra un compromís infrangible amb la sostenibilitat en totes les seues facetes. Aquest llibre és un testimoni d'aquesta dedicació, explorant com aquesta regió ha abraçat els ODS com a brúixola ètica i guia per al seu desenvolupament. Les iniciatives i experiències compartides, els reptes i els èxits assolits s'entrellacen en aquestes pàgines per presentar un panorama complet de com es pot transformar una comunitat en un actor clau en la construcció d'un futur més sostenible.

Cada capítol d'aquest atlas il·lumina un aspecte particular de la contribució d'aquesta regió als ODS. S'ofereixen dades i experiències sobre la gestió sostenible de l'aigua, el patrimoni agrícola, forestal i marítim i la promoció de la igualtat de gènere així com la seua

integració en el sistema educatiu per aconseguir una educació de qualitat. Així mateix, també s'aborda l'aposta per les energies renovables i la protecció de la biodiversitat, teixint aliances amb els diferents sectors de la societat.

Aquest atlas ha estat elaborat per investigadors i investigadores de reconegut prestigi, provinents de les universitats del territori valencià. Molts d'ells treballadors i treballadores incansables de la Universitat de València, una institució compromesa amb el benestar de la població i per tant amb la sostenibilitat del territori. Són nombroses les iniciatives que des de la Universitat de València es porten a terme diàriament per millorar el benestar de les persones, algunes de les quals s'han pogut plasmar en aquest atlas. Gràcies al compromís d'aquests investigadors i investigadores, i al de l'Institut Cartogràfic Valencià, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Infraestructures i Territori, hui podem conèixer, amb aquest atlas, un poc més del que a aquesta comunitat fem i del que som capaços.

Servisca aquest pròleg com a pont cap a un relat en què els horitzons sostenibles no només són un ideal a perseguir, sinó una realitat que floreix a l'essència mateixa d'aquesta regió vibrant i compromesa.

Pilar Serra Añó

*Vicerectora de Sostenibilitat, Cooperació i Vida Saludable.
Universitat de València*

() **Facultad de
Geografía e Historia**

Un Atlas valencià sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible en l'escenari de l'Agenda 2030

Jorge Hemosilla Pla

Director de l'Atlas Temàtic de la Comunitat Valenciana
Departament de Geografia
Universitat de València

Des de la Geografia, disciplina d'estudi del territori, es consideren els mapes uns instruments fonamentals per al coneixement dels processos que es desenvolupen en l'espai geogràfic. Els atlas, és a dir, les col·leccions de mapes entorn d'unes temàtiques concretes són, en conseqüència, unes insubstituïbles eines tant per a la formació territorial com per a la divulgació científica. En aquesta ocasió es tracta d'un atlas de variables relacionades amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, coneguts com els 17 ODS, per a un territori concret de referència, la Comunitat Valenciana.

Antecedents dels ODS. Després de la Cimera del Mil·lenni que va tindre lloc al setembre de l'any 2000 en la seu de l'ONU, en la qual es reconeixen i reafirmen les responsabilitats dels 189 estats membres amb les seues societats, i en la qual s'estableixen com a essencials valors com ara la llibertat, la solidaritat o la tolerància, es consolida el compromís de vetlar pel benestar de la humanitat. Per això es determina un enfortiment de les Nacions Unides com a instrument per a l'assoliment de prioritats com la lluita contra la pobresa, la injustícia o la degradació i destrucció del nostre planeta, i s'aprova la Declaració dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM), creats com a full de ruta i orientats "a la reducció de la pobresa i a la millora de les vides de les persones de pocs recursos".

Una Declaració per al futur immediat. "Els caps d'Estat i de Govern i Alts Representants, reunits en la Seu de les Nacions Unides a Nova York del 25 al 27 de setembre de 2015, coincidint amb el setantè aniversari de l'Organització, hem acordat en el dia de hui els nous Objectius de Desenvolupament Sostenible d'abast mundial" (ONU, 2015). Amb aquestes paraules, l'Assemblea General de les Nacions Unides començà la seua Declaració una vegada aprovada l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible. Així, el 25 de setembre de 2015, l'Assemblea General de l'ONU, aprova el document *Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible*. Aquesta Agenda, que pretén continuar la labor anterior dels ODM, consisteix en un Pla d'Acció que recull 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible i 169 metes, que implementarien tots els països pertanyents a aquesta organització internacional, 193 en l'actualitat, amb el propòsit d'aconseguir l'erradicació de la pobresa i la fi de la fam, la protecció del planeta per fer front al canvi climàtic mitjançant la gestió sostenible dels recursos naturals, el progrés econòmic, social i tecnològic, i l'assoliment de societats pacífiques, justes i inclusives posant fi a tota mena de desigualtats. L'Agenda és "una crida a l'acció per a canviar el nostre món", com consta al final de la Declaració. Els ODS i les metes, amb el seu caràcter integrat i indivisible, estan basats en les tres dimensions del desenvolupament sostenible: l'econòmica, la social i l'ambiental, i entrarien en vigor l'1 de gener de 2016, com a guia de totes les decisions adoptades pels governs fins a l'any 2030.

Implementació i seguiment de l'Agenda 2030. Es tracta d'un procés que requereix esforços en cadascun dels països, que es duu a terme amb el respecte de les polítiques nacionals, amb adaptació al nivell de desenvolupament i atenent les dimensions regionals i subregionals. Açò facilita l'establiment de mesures de desenvolupament sostenible adaptades a cada territori. Les polítiques públi-

ques hauran d'enfocar els seus resultats als ODS, amb la finalitat de contribuir a la seua consecució, i enfortir el seu compromís amb el desenvolupament sostenible mundial. L'establiment de sinergies afavorit per l'aplicació de l'Agenda 2030 a totes les escales territorials permetrà una visió multidisciplinària per a abordar les metes establides, amb la col·laboració del sector privat, organitzacions de la societat civil i organitzacions filantròpiques. Encara que els ODS no són jurídicament obligatoris, els països tenen la responsabilitat del seu seguiment i examen. Així, amb la finalitat de fomentar i incrementar els assoliments en el procés d'implementació de l'Agenda, l'Assemblea General de les Nacions Unides durà a terme un procés de seguiment basat en un conjunt d'indicadors mundials, 232, aprovats el juliol de 2017, amb la finalitat d'aportar transparència i facilitar la rendició de comptes, i els diferents països elaboraran els seus propis indicadors nacionals, segons la seua situació i context. Aquests indicadors dels Objectius de Desenvolupament Sostenible "haurien de desglossar-se, sempre que fora pertinent, per ingressos, sexe, edat, raça, origen ètnic, estatus migratori, discapacitat i ubicació geogràfica i altres característiques, de conformitat amb els Principis Fonamentals de les Estadístiques Oficials" (Resolució A/RES/71/313, ONU).

Un innovador Atlas envers el desenvolupament sostenible

El projecte entorn de l'elaboració de l'Atlas respecte dels Objectius de Desenvolupament Sostenible per al territori de la Comunitat Valenciana ha constituït i constitueix una empresa innovadora, oportuna i, de la mateixa manera, complexa i amb no poques dificultats per a la seua realització.

Els investigadors d'aquesta obra ens hem trobat sovint amb una limitada informació estadística relacionada amb variables que permeten el coneixement de l'estat dels diversos objectius de desenvolupament sostenible. En determinats casos perquè la informació és resultat de mostres i estimacions; en altres ocasions, pel retard (fins i tot unes quantes anualitats) a disposar de la informació; en alguns casos, perquè la informació no està territorialitzada, desagregada per comarques o per municipis; o, finalment, perquè no existeix, no es genera. De la mateixa manera contrasta la disponibilitat de determinades variables relatives al coneixement de l'estat dels ODS, mentre que a penes hi ha dades d'accions dirigides a millorar la situació dels 17 ODS.

Amb tot, l'Atlas dels ODS en la Comunitat Valenciana és un excel·lent aparador de la situació del desenvolupament sostenible en funció dels paràmetres de l'Agenda 2030. Els lectors, i en general, la societat valenciana, disposen d'una esplèndida obra, estructurada en funció dels 17 ODS, que facilita el coneixement i la interpretació de quants processos es desenvolupen i influeixen en el nostre territori en matèries vinculades al desenvolupament econòmic, mediambiental, social i cultural. És definitivament una obra oportuna, innovadora, i fins i tot, necessària.

Els objectius de desenvolupament sostenible i les seues metes

Mónica Fernández Villarejo

ESTEPA

Departament de Geografia

Universitat de València

Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible i les 169 metes, anunciades en la Resolució aprovada per l'Assemblea General de l'O.N.U. en 2015, van ser elaborats després de dos anys de processos participatius, mitjançant consultes públiques i interacció amb la societat civil, i negociacions entre els països implicats. El compromís dels estats membres és ferm en la consecució dels citats objectius en el termini de 15 anys des de la declaració, que giren entorn de cinc aspectes clau: les persones, el planeta, la prosperitat, la pau i les aliances.

POSAR FI A LA POBRESA EN TOTES LES SEUES FORMES I A TOT EL MÓN

Aquest objectiu aborda des d'un punt de vista multidisciplinari la pobresa i la vulnerabilitat de diferents col·lectius, i en aquest sentit planteja la necessitat d'identificar i actuar contra la pobresa. Aborda també el benestar de les persones, l'envel·liment actiu, l'accés a recursos socials o les prestacions a persones en situacions d'exclusió social. Les metes que componen aquest objectiu són:

1.1 D'ací a 2030, erradicar per a totes les persones i a tot el món la pobresa extrema (actualment es considera que pateixen pobresa extrema les persones que viuen amb menys d'1,25 dòlars dels Estats Units al dia).

1.2 D'ací a 2030, reduir almenys a la meitat la proporció d'homes, dones i xiquets de totes les edats que viuen en la pobresa en totes les seues dimensions conformement a les definicions nacionals.

1.3 Implementar a nivell nacional sistemes i mesures apropiats de protecció social per a tots, inclosos nivells mínims, i, d'ací a 2030, aconseguir una àmplia cobertura de les persones pobres i vulnerables.

1.4 D'ací a 2030, garantir que tots els homes i dones, en particular els pobres i els vulnerables, tinguen els mateixos drets als recursos econòmics i accés als serveis bàsics, la propietat i el control de la terra i altres béns, l'herència, els recursos naturals, les noves tecnologies apropiades i els serveis financers, inclòs el micro-finançament.

1.5 D'ací a 2030, fomentar la resiliència dels pobres i les persones que es troben en situacions de vulnerabilitat i reduir la seua exposició i vulnerabilitat als fenòmens extrems relacionats amb el clima i altres perturbacions i desastres econòmics, socials i ambientals.

1.a Garantir una mobilització significativa de recursos procedents de diverses fonts, fins i tot mitjançant la millora de la cooperació per al desenvolupament, a fi de proporcionar mitjans suficients i previsibles als països en desenvolupament, en particular els països menys avançats, perquè implementen programes i polítiques encaminats a posar fi a la pobresa en totes les seues dimensions.

1.b Crear marcs normatius sòlids en els plans nacional, regional i internacional, sobre la base d'estratègies de desenvolupament en favor dels pobres que tinguen en compte les qüestions de gènere, a fi de donar suport a la inversió accelerada en mesures per a erradicar la pobresa.

POSAR FI A LA FAM, ACONSEGUIR LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA I LA MILLORA DE LA NUTRICIÓ I PROMOURE L'AGRICULTURA SOSTENIBLE

A través d'aquest objectiu es pretén millorar la productivitat agrícola i ramadera i l'impuls d'iniciatives ecològiques i sostenibles. També planteja augmentar la productivitat agrícola i els ingressos dels productors d'aliments en xicoteta escala. Així mateix, la gestió dels recursos naturals dels governs locals i regionals en les zones rurals, especialment el sòl i l'aigua, dona suport a la seguretat alimentària per al territori circumdant. Amb l'ús d'una sèrie de variables o indicadors aplicades al territori, es poden identificar les mancances o necessitats presents per a intentar actuar sobre elles. Les metes que componen aquest objectiu són:

2.1 D'ací a 2030, posar fi a la fam i assegurar l'accés de totes les persones, en particular els pobres i les persones en situacions de vulnerabilitat, inclosos els xiquets menors d'1 any, a una alimentació sana, nutritiva i suficient durant tot l'any.

2.2 D'ací a 2030, posar fi a totes les formes de malnutrició, fins i tot aconseguint, a tot tardar en 2025, les metes convingudes internacionalment sobre el retard del creixement i l'emaciació dels xiquets menors de 5 anys, i abordar les necessitats de nutrició dels adolescents, les dones embarassades i lactants i les persones d'edat.

2.3 D'ací a 2030, duplicar la productivitat agrícola i els ingressos dels productors d'aliments a xicoteta escala, en particular les dones, els pobles indígenes, els agricultors familiars, els ramaders i els pescadors, entre altres coses mitjançant un accés segur i equitatiu a les terres, a altres recursos i inputs de producció i als coneixements, els serveis financers, els mercats i les oportunitats per a afegir valor i obtindre ocupacions no agrícoles.

2.4 D'ací a 2030, assegurar la sostenibilitat dels sistemes de producció d'aliments i aplicar pràctiques agrícoles resilents que augmenten la productivitat i la producció, contribuïsquen al manteniment dels ecosistemes, enfortisquen la capacitat d'adaptació al canvi climàtic, els fenòmens meteorològics extrems, les sequeres, les inundacions i altres desastres, i milloren progressivament la qualitat de la terra i el sòl.

2.5 D'ací a 2020, mantindre la diversitat genètica de les llavors, les plantes cultivades i els animals de granja i domesticats i les seues corresponents espècies silvestres, entre altres coses mitjançant una bona gestió i diversificació dels bancs de llavors i plantes a nivell nacional, regional i internacional, i promoure l'accés als beneficis que es deriven de la utilització dels recursos genètics i els coneixements tradicionals conxos i la seua distribució justa i equitativa, segons el convingut internacionalment.

2.a Augmentar, fins i tot mitjançant una major cooperació internacional, les inversions en infraestructura rural, investigació i serveis d'extensió agrícola, desenvolupament tecnològic i bancs de gens de plantes i bestiar a fi de millorar la capacitat de producció agropecuària als països en desenvolupament, particularment als països menys avançats.

2.b Corregir i previndre les restriccions i distorsions comercials en els mercats agropecuaris mundials, fins i tot mitjançant l'eliminació paral·lela de totes les formes de subvenció a les exportacions agrícoles i totes les mesures d'exportació amb efectes equivalents, de conformitat amb el mandat de la Ronda de Doha per al Desenvolupament.

2.c Adoptar mesures per a assegurar el bon funcionament dels mercats de productes bàsics alimentaris i els seus derivats i facilitar l'accés oportú a la informació sobre els mercats, fins i tot sobre les reserves d'aliments, a fi d'ajudar a limitar l'extrema volatilitat dels preus dels aliments.

GARANTIR UNA VIDA SANA I PROMOURE EL BENESTAR DE TOTS A TOTES LES EDATS

Aquest objectiu centra la seua atenció en la promoció d'hàbits i estils de vida saludables en totes les edats, millorant la qualitat acústica. També aborda la prevenció d'unes certes malalties i accidents de trànsit, així com dels comportaments demogràfics, com el saldo migratori o l'esperança de vida i les dotacions sanitàries. El coneixement de les realitats presents en el territori amb l'ús de variables i indicadors poden permetre la seua identificació, establir on es produeixen les majors desigualtats per a actuar sobre elles. Les metes que componen aquest objectiu són:

3.1 D'ací a 2030, reduir la taxa mundial de mortalitat materna a menys de 70 per cada 100.000 nascuts vius.

3.2 D'ací a 2030, posar fi a les morts evitables de nounats i de xiquets menors de 5 anys, aconseguint que tots els països intenten reduir la mortalitat neonatal almenys a 12 per cada 1.000 nascuts vius i la mortalitat dels xiquets menors de 5 anys almenys a 25 per cada 1.000 nascuts vius.

3.3 D'ací a 2030, posar fi a les epidèmies de la SIDA, la tuberculosi, la malària i les malalties tropicals desateses i combatre l'hepatitis, les malalties transmeses per l'aigua i altres malalties transmissibles.

3.4 D'ací a 2030, reduir en un terç la mortalitat prematura per malalties no transmissibles mitjançant la seua prevenció i tractament, i promoure la salut mental i el benestar.

3.5 Enfortir la prevenció i el tractament de l'abús de substàncies addictives, inclòs l'ús indegut d'estupefaents i el consum nociu d'alcohol.

3.6 D'ací a 2020, reduir a la meitat el nombre de morts i lesions causades per accidents de trànsit en el món.

3.7 D'ací a 2030, garantir l'accés universal als serveis de salut sexual i reproductiva, inclosos els de planificació familiar, informació i educació, i la integració de la salut reproductiva en les estratègies i els programes nacionals.

3.8 Aconseguir la cobertura sanitària universal, inclosa la protecció contra els riscos financers, l'accés a serveis de salut essencials de qualitat i l'accés a medicaments i vacunes innocus, eficaces, assequibles i de qualitat per a tots.

3.9 D'ací a 2030, reduir considerablement el nombre de morts i malalties causades per productes químics perillosos i per la pol·lució i contaminació de l'aire, l'aigua i el sòl.

3.a Enfortir l'aplicació del Conveni Marc de l'Organització Mundial de la Salut per al Control del Tabac en tots els països, segons siga procedent.

3.b Donar suport a les activitats de recerca i desenvolupament de vacunes i medicaments contra les malalties transmissibles i no transmissibles que afecten primordialment els països en desenvolupament i facilitar l'accés a medicaments i vacunes essencials assequibles de conformitat amb la Declaració relativa a l'Acord sobre els Aspectes dels Drets de Propietat Intel·lectual Relacionats amb el Comerç i la Salut Pública, en la qual s'afirma el dret dels països en desenvolupament a utilitzar al màxim les disposicions de l'Acord sobre els Aspectes dels Drets de Propietat Intel·lectual Relacionats amb el Comerç respecte a la flexibilitat per a protegir la salut pública i, en particular, proporcionar accés als medicaments per a tots.

3.c Augmentar considerablement el finançament de la salut i la contractació, el perfeccionament, la capacitat i la retenció del personal sanitari als països en desenvolupament, especialment als països menys avançats i els xicotets estats insulars en desenvolupament.

3.d Reforçar la capacitat de tots els països, en particular els països en desenvolupament, en matèria d'alerta primerenca, reducció de riscos i gestió dels riscos per a la salut nacional i mundial.

GARANTIR UNA EDUCACIÓ INCLUSIVA I EQUITATIVA DE QUALITAT I PROMOURE OPORTUNITATS D'APRENTATGE PERMANENT PER A TOTS

Els aspectes que es poden abordar des dels municipis en aquest objectiu són facilitar l'accés a equipaments educatius, culturals i esportius i detectar les mancances existents. Així mateix, l'objectiu pretén Garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge permanent per a tots. Les metes que componen aquest objectiu són:

4.1 D'ací a 2030, assegurar que totes les xiquetes i tots els xiquets acaben l'ensenyament primari i secundari, que ha de ser gratuït, equitatiu i de qualitat i produir resultats d'aprenentatge pertinents i efectius.

4.2 D'ací a 2030, assegurar que totes les xiquetes i tots els xiquets tinguen accés a serveis d'atenció i desenvolupament en la primera infància i educació preescolar de qualitat, a fi que estiguen preparats per a l'ensenyament primari.

4.3 D'ací a 2030, assegurar l'accés igualitari de tots els homes i les dones a una formació tècnica, professional i superior de qualitat, inclòs l'ensenyament universitari.

4.4 D'ací a 2030, augmentar considerablement el nombre de joves i adults que tenen les competències necessàries, en particular tècniques i professionals, per a accedir a l'ocupació, el treball decent i l'emprenedoria.

4.5 D'ací a 2030, eliminar les disparitats de gènere en l'educació i assegurar l'accés igualitari a tots els nivells de l'ensenyament i la formació professional per a les persones vulnerables, incloses les persones amb discapacitat, els pobles indígenes i els xiquets en situacions de vulnerabilitat.

4.6 D'ací a 2030, assegurar que tots els joves i una proporció considerable dels adults, tant homes com dones, estiguen alfabetitzats i tinguen nocions elementals d'aritmètica.

4.7 D'ací a 2030, assegurar que tots els alumnes adquirisquen els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a promoure el desenvolupament sostenible, entre altres coses mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible i els estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural i la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.

4.a Construir i adequar instal·lacions educatives que tinguen en compte les necessitats dels xiquets i les persones amb discapacitat i les diferències de gènere, i que oferisquen entorns d'aprenentatge segurs, no violents, inclusivament i eficaços per a tots.

4.b D'ací a 2020, augmentar considerablement a nivell mundial el nombre de beques disponibles per als països en desenvolupament, en particular els països menys avançats, els xicotets estats insulars en desenvolupament i els països africans, a fi que els seus estudiants puguin matricular-se en programes d'ensenyament superior, inclosos programes de formació professional i programes tècnics, científics, d'enginyeria i de tecnologia de la informació i les comunicacions, de països desenvolupats i altres països en desenvolupament.

4.c D'ací a 2030, augmentar considerablement l'oferta de docents qualificats, fins i tot mitjançant la cooperació internacional per a la formació de docents als països en desenvolupament, especialment els països menys avançats i els xicotets Estats insulars en desenvolupament.

ACONSEGUIR LA IGUALTAT DE GÈNERE I EMPODERAR A TOTES LES DONES I LES XIQUETES

Aquest objectiu promou impulsar el desenvolupament de polítiques d'igualtat, secundar i incentivar l'empoderament de dones i xiquetes a nivell personal, col·lectiu, social i polític. A més, inclou la prevenció i atenció de manera integral a víctimes de violència contra les dones. Les metes que componen aquest objectiu són:

5.1 Posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes a tot el món.

5.2 Eliminar totes les formes de violència contra totes les dones i les xiquetes en els àmbits públics i privats, incloses la tracta i l'explotació sexual i altres tipus d'explotació.

5.3 Eliminar totes les pràctiques nocives, com el matrimoni infantil, precoç i forçat i la mutilació genital femenina.

5.4 Reconèixer i valorar les cures i el treball domèstic no remunerats mitjançant serveis públics, infraestructures i polítiques de protecció social, i promovent la responsabilitat compartida en la llar i la família, segons siga procedent en cada país.

5.5 Assegurar la participació plena i efectiva de les dones i la igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i pública.

5.6 Assegurar l'accés universal a la salut sexual i reproductiva i els drets reproductius segons els acords de conformitat amb el Programa d'Acció de la Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament, la Plataforma d'Acció de Pequín i els documents finals de les seues conferències d'examen.

5.a Emprendre reformes que atorguen a les dones igualtat de drets als recursos econòmics, així com accés a la propietat i al control de la terra i altres tipus de béns, els serveis financers, l'herència i els recursos naturals, de conformitat amb les lleis nacionals.

5.b Millorar l'ús de la tecnologia instrumental, en particular la tecnologia de la informació i les comunicacions, per a promoure l'empoderament de les dones.

5.c Aprovar i enfortir polítiques encertades i lleis aplicables per a promoure la igualtat de gènere i l'empoderament de totes les dones i les xiquetes a tots els nivells.

GARANTIR LA DISPONIBILITAT I LA GESTIÓ SOSTENIBLE DE L'AIGUA I EL SANEJAMENT PER A TOTS

Aquest objectiu aborda el control i gestió dels recursos hídrics, disminuint el risc de contaminació i garantint la qualitat d'aigües. La gestió integrada dels recursos hídrics requereix d'una cooperació horitzontal en la planificació i les polítiques mediambientals entre els municipis i les regions. Els governs locals es troben en la millor situació per a fomentar una gestió participativa de l'aigua i el sanejament entre les comunitats. Les metes que componen aquest objectiu són:

6.1 D'ací a 2030, aconseguir l'accés universal i equitatiu a l'aigua potable a un preu assequible per a tots.

6.2 D'ací a 2030, aconseguir l'accés a serveis de sanejament i higiene adequats i equitatius per a tots i posar fi a la defecació a l'aire lliure, prestant especial atenció a les necessitats de les dones i les xiquetes i les persones en situacions de vulnerabilitat.

6.3 D'ací a 2030, millorar la qualitat de l'aigua reduint la contaminació, eliminant l'abocament i minimitzant l'emissió de productes químics i materials perillosos, reduint a la meitat el percentatge d'aigües residuals sense tractar i augmentant considerablement el reciclatge i la reutilització sense riscos a nivell mundial.

6.4 D'ací a 2030, augmentar considerablement l'ús eficient dels recursos hídrics en tots els sectors i assegurar la sostenibilitat de l'extracció i el proveïment d'aigua dolça per a fer front a l'escassetat d'aigua i reduir considerablement el nombre de persones que pateixen falta d'aigua.

6.5 D'ací a 2030, implementar la gestió integrada dels recursos hídrics a tots els nivells, fins i tot mitjançant la cooperació transfronterera, segons siga procedent.

6.6 D'ací a 2020, protegir i restablir els ecosistemes relacionats amb l'aigua, inclosos els boscos, les muntanyes, els aiguamolls, els rius, els aqüífers i els llacs.

6.a D'ací a 2030, ampliar la cooperació internacional i el suport prestat als països en desenvolupament per a la creació de capacitat en activitats i programes relatius a l'aigua i el sanejament, com els de captació d'aigua, dessalinització, ús eficient dels recursos hídrics, tractament d'aigües residuals, reciclatge i tecnologies de reutilització.

6.b Secundar i enfortir la participació de les comunitats locals en la millora de la gestió de l'aigua i el sanejament.

GARANTIR L'ACCÉS A UNA ENERGIA ASSEQUIBLE, FIABLE, SOSTENIBLE I MODERNA PER A TOTS

Aquest objectiu aborda avançar en la utilització de fonts energètiques locals, netes i renovables, a més de reduir la incidència de la pobresa i la vulnerabilitat energètica de la població. Els governs locals poden contribuir a l'eficiència energètica de manera directa invertint en infraestructures energèticament eficients i en fonts d'energia sostenibles. Amb l'ús d'una sèrie d'indicadors o variables es poden identificar aquells territoris amb major índex o bretxa en aquest tipus d'energies, instal·lacions i infraestructures. Les metes que componen aquest objectiu són:

7.1 D'ací a 2030, garantir l'accés universal a serveis energètics assequibles, fiables i moderns.

7.2 D'ací a 2030, augmentar considerablement la proporció d'energia renovable en el conjunt de fonts energètiques.

7.3 D'ací a 2030, duplicar la taxa mundial de millora de l'eficiència energètica.

7.a D'ací a 2030, augmentar la cooperació internacional per a facilitar l'accés a la investigació i la tecnologia relatives a l'energia neta, incloses les fonts renovables, l'eficiència energètica i les tecnologies avançades i menys contaminants de combustibles fòssils, i promoure la inversió en infraestructura energètica i tecnologies netes.

7.b D'ací a 2030, ampliar la infraestructura i millorar la tecnologia per a prestar serveis energètics moderns i sostenibles per a tots als països en desenvolupament, en particular els països menys avançats, els xicotets estats insulars en desenvolupament i els països en desenvolupament sense litoral, d'acord amb els seus respectius programes de suport.

PROMOURE EL CREIXEMENT ECONÒMIC SOSTINGUT, INCLUSIU I SOSTENIBLE, L'OCUPACIÓ PLENA I PRODUCTIVA I EL TREBALL DECENT PER A TOTS

Aquest objectiu ha de ser abordat des dels municipis a través del desenvolupament econòmic local per mitjà de creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a tots. Amb aquesta finalitat pretén abordar la situació del mercat laboral del territori, així com les ajudes percebudes, accidents laborals o la despesa pública invertida. Les metes que componen aquest objectiu són:

8.1 Mantindre el creixement econòmic per càpita de conformitat amb les circumstàncies nacionals i, en particular, un creixement del producte intern brut d'almenys el 7% anual als països menys avançats.

8.2 Aconseguir nivells més elevats de productivitat econòmica mitjançant la diversificació, la modernització tecnològica i la innovació, entre altres coses centrant-se en els sectors amb gran valor afegit i un ús intensiu de la mà d'obra.

8.3 Promoure polítiques orientades al desenvolupament que donen suport a les activitats productives, la creació de llocs de treball decentes, l'emprenedoria, la creativitat i la innovació, i fomentar la formalització i el creixement de les microempreses i les petites i mitjanes empreses, fins i tot mitjançant l'accés a serveis financers.

8.4 Millorar progressivament, d'ací a 2030, la producció i el consum eficients dels recursos mundials i procurar desvincular el creixement econòmic de la degradació del medi ambient, conforme al Marc Decennal de Programes sobre Modalitats de Consum i Producció Sostenibles, començant pels països desenvolupats.

8.5 D'ací a 2030, aconseguir l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a totes les dones i els homes, inclosos els joves i les persones amb discapacitat, així com la igualtat de remuneració per treball d'igual valor.

8.6 D'ací a 2020, reduir considerablement la proporció de joves que no estan ocupats i no cursen estudis ni reben capacitació.

8.7 Adoptar mesures immediates i eficaces per a erradicar el treball forçós, posar fi a les formes contemporànies d'esclavitud i el tràfic de persones i assegurar la prohibició i eliminació de les pitjors formes de treball infantil, inclosos el reclutament i la utilització de xiquets soldats, i, d'ací a 2025, posar fi al treball infantil en totes les seues formes.

8.8 Protegir els drets laborals i promoure un entorn de treball segur i sense riscos per a tots els treballadors, inclosos els treballadors migrants, en particular les dones migrants i les persones amb ocupacions precàries.

8.9 D'ací a 2030, elaborar i posar en pràctica polítiques encaminades a promoure un turisme sostenible que cree llocs de treball i promoga la cultura i els productes locals.

8.10 Enfortir la capacitat de les institucions financeres nacionals per a fomentar i ampliar l'accés als serveis bancaris, financers i d'assegurances per a tots.

8.a Augmentar el suport a la iniciativa d'ajuda per al comerç als països en desenvolupament, en particular els països menys avançats, fins i tot mitjançant el Marc Integrat Millorat per a l'Assistència Tècnica als Països Menys Avançats en Matèria de Comerç.

8.b D'ací a 2020, desenvolupar i posar en marxa una estratègia mundial per a l'ocupació dels joves i aplicar el Pacte Mundial per a l'Ocupació de l'Organització Internacional del Treball.

CONSTRUIR INFRAESTRUCTURES RESILIENTS, PROMoure LA INDUSTRIALITZACIÓ INCLUSIVA I SOSTENIBLE I FOMENTAR LA INNOVACIÓ

Aquest objectiu planteja fomentar la millora del comportament ambiental de les activitats presents, construir infraestructures resilients, promoure la industrialització sostenible i fomentar la innovació. Amb l'ús d'una sèrie d'indicadors i variables es poden detectar els territoris més desfavorits per a aplicar les actuacions que corresponguen. Les metes que componen aquest objectiu són:

9.1 Desenvolupar infraestructures fiables, sostenibles, resilients i de qualitat, incloses infraestructures regionals i transfrontereres, per a donar suport al desenvolupament econòmic i el benestar humà, posant l'accent principalment en l'accés assequible i equitatiu per a tots.

9.2 Promoure una industrialització inclusiva i sostenible i, d'ací a 2030, augmentar significativament la contribució de la indústria a l'ocupació i al producte intern brut, d'acord amb les circumstàncies nacionals, i duplicar aquesta contribució als països menys avançats.

9.3 Augmentar l'accés de les xicotetes indústries i altres empreses, particularment als països en desenvolupament, als serveis financers, inclosos crèdits assequibles, i la seua integració en les cadenes de valor i els mercats.

9.4 D'ací a 2030, modernitzar la infraestructura i reconvertir les indústries perquè siguin sostenibles, utilitzant els recursos amb major eficàcia i promovent l'adopció de tecnologies i processos industrials nets i ambientalment racionals, i aconseguint que tots els països prenguen mesures d'acord amb les seues capacitats respectives.

9.5 Augmentar la investigació científica i millorar la capacitat tecnològica dels sectors industrials de tots els països, en particular els països en desenvolupament, entre altres coses fomentant la innovació i augmentant considerablement, d'ací a 2030, el nombre de persones que treballen en recerca i desenvolupament per milió d'habitants i les despeses dels sectors públic i privat en recerca i desenvolupament.

9.a Facilitar el desenvolupament d'infraestructures sostenibles i resilients als països en desenvolupament mitjançant un major suport financer, tecnològic i tècnic als països africans, els països menys avançats, els països en desenvolupament sense litoral i els xicotets estats insulars en desenvolupament.

9.b Donar suport al desenvolupament de tecnologies, la investigació i la innovació nacionals als països en desenvolupament, fins i tot garantint un entorn normatiu propici a la diversificació industrial i l'addició de valor als productes bàsics, entre altres coses.

9.c Augmentar significativament l'accés a la tecnologia de la informació i les comunicacions i esforçar-se per proporcionar accés universal i assequible a Internet als països menys avançats d'ací a 2020.

REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS EN I ENTRE ELS PAÏSOS

Aquest objectiu aborda la inclusió social, la dependència de la població i la integració plena de la població immigrant, promoure la igualtat d'oportunitats per a tots els sectors de la població, així com promoure una adequada combinació d'habitatge lliure i protegit. Les metes que componen aquest objectiu són:

10.1 D'ací a 2030, aconseguir progressivament i mantindre el creixement dels ingressos del 40% més pobre de la població a una taxa superior a la mitjana nacional.

10.2 D'ací a 2030, potenciar i promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones, independentment de la seua edat, sexe, discapacitat, raça, ètnia, origen, religió o situació econòmica o una altra condició.

10.3 Garantir la igualtat d'oportunitats i reduir la desigualtat de resultats, fins i tot eliminant les lleis, polítiques i pràctiques discriminatòries i promovent legislacions, polítiques i mesures adequades a aquest respecte.

10.4 Adoptar polítiques, especialment fiscals, salarials i de protecció social, i aconseguir progressivament una major igualtat.

10.5 Millorar la reglamentació i vigilància de les institucions i els mercats financers mundials i enfortir l'aplicació d'aquests reglaments.

10.6 Assegurar una major representació i intervenció dels països en desenvolupament en les decisions adoptades per les institucions econòmiques i financeres internacionals per a augmentar l'eficàcia, fiabilitat, rendició de comptes i legitimitat d'aquestes institucions.

10.7 Facilitar la migració i la mobilitat ordenades, segures, regulars i responsables de les persones, fins i tot mitjançant l'aplicació de polítiques migratòries planificades i ben gestionades.

10.a Aplicar el principi del tracte especial i diferenciat per als països en desenvolupament, en particular els països menys avançats, de conformitat amb els acords de l'Organització Mundial del Comerç.

10.b Fomentar l'assistència oficial per al desenvolupament i els corrents financers, inclosa la inversió estrangera directa, per als estats amb majors necessitats, en particular els països menys avançats, els països africans, els xicotets estats insulars en desenvolupament i els països en desenvolupament sense litoral, d'acord amb els seus plans i programes nacionals.

10.c D'ací a 2030, reduir a menys del 3% els costos de transacció de les remeses dels migrants i eliminar els corredors de remeses amb un cost superior al 5%.

ACONSEGUIR QUE LES CIUTATS I ELS ASSENTAMENTS HUMANS SIGUEN INCLUSIUS, SEGURS, RESILIENTS I SOSTENIBLES

Aquest objectiu és el que es troba més orientat als municipis abordant aspectes com la contaminació atmosfèrica, conèixer, controlar i previndre els riscos, fomentar la cultura participativa, impulsar la rehabilitació d'habitatges i assegurar un planejament urbanístic sostenible que assegure la dotació d'equipaments i zones verdes a més de vetlar per la conservació del patrimoni històric, arquitectònic, industrial i natural. Les metes que componen aquest objectiu són:

11.1 D'ací a 2030, assegurar l'accés de totes les persones a habitatges i serveis bàsics adequats, segurs i assequibles i millorar els barris marginals.

11.2 D'ací a 2030, proporcionar accés a sistemes de transport segurs, assequibles, accessibles i sostenibles per a tots i millorar la seguretat viària, en particular mitjançant l'ampliació del transport públic, prestant especial atenció a les necessitats de les persones en situació de vulnerabilitat, les dones, els xiquets, les persones amb discapacitat i les persones d'edat.

11.3 D'ací a 2030, augmentar la urbanització inclusiva i sostenible i la capacitat per a la planificació i la gestió participatives, integrades i sostenibles dels assentaments humans en tots els països.

11.4 Redoblar els esforços per a protegir i salvaguardar el patrimoni cultural i natural del món.

11.5 D'ací a 2030, reduir significativament el nombre de morts causades pels desastres, inclosos els relacionats amb l'aigua, i de persones afectades per ells, i reduir considerablement les pèrdues econòmiques directes provocades pels desastres en comparació amb el producte intern brut mundial, posant l'accent principalment en la protecció dels pobres i les persones en situacions de vulnerabilitat.

11.6 D'ací a 2030, reduir l'impacte ambiental negatiu per càpita de les ciutats, fins i tot prestant especial atenció a la qualitat de l'aire i la gestió de les deixalles municipals i d'un altre tipus.

11.7 D'ací a 2030, proporcionar accés universal a zones verdes i espais públics segurs, inclusius i accessibles, en particular per a les dones i els xiquets, les persones d'edat i les persones amb discapacitat.

11.a Donar suport als vincles econòmics, socials i ambientals positius entre les zones urbanes, periurbanes i rurals enfortint la planificació del desenvolupament nacional i regional.

11.b D'ací a 2020, augmentar considerablement el nombre de ciutats i assentaments humans que adopten i implementen polítiques i plans integrats per a promoure la inclusió, l'ús eficient dels recursos, la mitigació del canvi climàtic i l'adaptació a ell i la resiliència davant els desastres, i desenvolupar i posar en pràctica, d'acord amb el Marc de Sendai per a la Reducció del Risc de Desastres 2015-2030, la gestió integral dels riscos de desastre a tots els nivells.

11.c Proporcionar suport als països menys avançats, fins i tot mitjançant assistència financera i tècnica, perquè puguin construir edificis sostenibles i resilients utilitzant materials locals.

GARANTIR MODALITATS DE CONSUM I PRODUCCIÓ SOSTENIBLES

Des d'aquest objectiu s'aborda la gestió ambiental de l'administració municipal, incloent-hi la compra i contractació pública verda, la promoció del consum sostenible i la prevenció i gestió dels residus i la garantia de models de producció i consum responsables. Per això és necessari conèixer la situació actual del territori. Les metes que componen aquest objectiu són:

12.1 Aplicar el Marc Decennal de Programes sobre Modalitats de Consum i Producció Sostenibles, amb la participació de tots els països i sota el lideratge dels països desenvolupats, tenint en compte el grau de desenvolupament i les capacitats dels països en desenvolupament.

12.2 D'ací a 2030, aconseguir la gestió sostenible i l'ús eficient dels recursos naturals.

12.3 D'ací a 2030, reduir a la meitat el desaprofitament d'aliments per càpita mundial en la venda al detall i a nivell dels consumidors i reduir les pèrdues d'aliments en les cadenes de producció i subministrament, incloses les pèrdues posteriors a la collita.

12.4 D'ací a 2020, aconseguir la gestió ecològicament racional dels productes químics i de totes les deixalles al llarg del seu cicle de vida, de conformitat amb els marcs internacionals convinguts, i reduir significativament el seu alliberament a l'atmosfera, l'aigua i el sòl a fi de minimitzar els seus efectes adversos en la salut humana i el medi ambient.

12.5 D'ací a 2030, reduir considerablement la generació de deixalles mitjançant activitats de prevenció, reducció, reciclatge i reutilització.

12.6 Encoratjar a les empreses, especialment les grans empreses i les empreses transnacionals, a que adopten pràctiques sostenibles i incorporen informació sobre la sostenibilitat en el seu cicle de presentació d'informes.

12.7 Promoure pràctiques d'adquisició pública que siguin sostenibles, de conformitat amb les polítiques i prioritats nacionals.

12.8 D'ací a 2030, assegurar que les persones de tot el món tinguin la informació i els coneixements pertinents per al desenvolupament sostenible i els estils de vida en harmonia amb la naturalesa.

12.a Ajudar els països en desenvolupament a enfortir la seua capacitat científica i tecnològica per a avançar cap a modalitats de consum i producció més sostenibles.

12.b Elaborar i aplicar instruments per a vigilar els efectes en el desenvolupament sostenible, a fi d'aconseguir un turisme sostenible que cree llocs de treball i promoga la cultura i els productes locals.

12.c Racionalitzar els subsidis ineficients als combustibles fòssils que fomenten el consum antieconòmic eliminant les distorsions del mercat, d'acord amb les circumstàncies nacionals, fins i tot mitjançant la reestructuració dels sistemes tributaris i l'eliminació gradual dels subsidis perjudicials, quan existisquen, per a reflectir el seu impacte ambiental, tenint plenament en compte les necessitats i condicions específiques dels països en desenvolupament i minimitzant els possibles efectes adversos en el seu desenvolupament, de manera que es protegeixca els pobres i les comunitats afectades.

ADOPTAR MESURES URGENTS PER A COMBATRE EL CANVI CLIMÀTIC I ELS SEUS EFECTES

Aquest objectiu aborda la planificació i la gestió activa de l'acció local en matèria de canvi climàtic, l'adopció de compromisos fermes per a avançar en la mitigació de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i la planificació per a l'adaptació del municipi enfront dels impactes derivats de les amenaces climàtiques per a combatre el canvi climàtic. Com en el cas dels objectius anteriors és necessari disposar d'una sèrie d'indicadors i variables que ens permeten identificar les realitats existents en els diferents municipis o espais supramunicipals que configuren el territori. Les metes que componen aquest objectiu són:

13.1 Enfortir la resiliència i la capacitat d'adaptació als riscos relacionats amb el clima i els desastres naturals en tots els països.

13.2 Incorporar mesures relatives al canvi climàtic en les polítiques, estratègies i plans nacionals.

13.3 Millorar l'educació, la sensibilització i la capacitat humana i institucional respecte de la mitigació del canvi climàtic, l'adaptació a ell, la reducció dels seus efectes i l'alerta primerenca.

13.a Complir el compromís dels països desenvolupats que són parts en la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic d'aconseguir per a l'any 2020 l'objectiu de mobilitzar conjuntament 100.000 milions de dòlars anuals procedents de totes les fonts a fi d'atendre les necessitats dels països en desenvolupament respecte de l'adopció de mesures concretes de mitigació i la transparència de la seua aplicació, i posar en ple funcionament el Fons Verd per al Clima capitalitzant-lo al més prompte possible.

13.b Promoure mecanismes per a augmentar la capacitat per a la planificació i gestió eficaces en relació amb el canvi climàtic als països menys avançats i els xicotets estats insulars en desenvolupament, fent particular recalcamet en les dones, els joves i les comunitats locals i marginades.

CONSERVAR I UTILITZAR SOSTENIBLEMENT ELS OCEANS, LES MARES I ELS RECURSOS MARINS PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

L'objectiu, pretén abordar aspectes com la disminució del risc de contaminació dels recursos hídrics que acaben en la mar, posar en valor l'àmbit marí i la seua cultura, vetlar per la competitivitat del sector pesquer implementant pràctiques de captura sostenibles i sensibilitzar a la població sobre la importància de la seua conservació. Ha de conèixer-se la situació litoral i marina amb la finalitat de detectar les diferències presents en el territori amb la finalitat d'aplicar les mesures o correccions que es consideren oportunes. Les metes que componen aquest objectiu són:

14.1 D'ací a 2025, previndre i reduir significativament la contaminació marina de tota mena, en particular la produïda per activitats realitzades en terra, inclosos els detritus marins i la pol·lució per nutrients.

14.2 D'ací a 2020, gestionar i protegir sosteniblement els ecosistemes marins i costaners per a evitar efectes adversos importants, fins i tot enfortint la seua resiliència, i adoptar mesures per a restaurar-los a fi de restablir la salut i la productivitat dels oceans.

14.3 Minimitzar i abordar els efectes de l'acidificació dels oceans, fins i tot mitjançant una major cooperació científica a tots els nivells.

14.4 D'ací a 2020, reglamentar eficaçment l'explotació pesquera i posar fi a la pesca excessiva, la pesca il·legal, no declarada i no reglamentada i les pràctiques pesqueres destructives, i aplicar plans de gestió amb fonament científic a fi de restablir les poblacions de peixos en el termini més breu possible, almenys aconseguint nivells que puguen produir el màxim rendiment sostenible d'acord amb les seues característiques biològiques.

14.5 D'ací a 2020, conservar almenys el 10% de les zones costaneres i marines, de conformitat amb les lleis nacionals i el dret internacional i sobre la base de la millor informació científica disponible.

14.6 D'ací a 2020, prohibir unes certes formes de subvencions a la pesca que contribueixen a la sobrecapacitat i la pesca excessiva, eliminar les subvencions que contribueixen a la pesca il·legal, no declarada i no reglamentada i abstenir-se d'introduir noves subvencions d'aquesta índole, reconeixent que la negociació sobre les subvencions a la pesca en el marc de l'Organització Mundial del Comerç ha d'incloure un tracte especial i diferenciat, apropiat i efectiu per als països en desenvolupament i els països menys avançats.

14.7 D'ací a 2030, augmentar els beneficis econòmics que els xicotets estats insulars en desenvolupament i els països menys avançats obtenen de l'ús sostenible dels recursos marins, en particular mitjançant la gestió sostenible de la pesca, l'aqüicultura i el turisme.

14.a Augmentar els coneixements científics, desenvolupar la capacitat d'investigació i transferir tecnologia marina, tenint en compte els Criteris i Directrius per a la Transferència de Tecnologia Marina de la Comissió Oceanogràfica Intergovernamental, a fi de millorar la salut dels oceans i potenciar la contribució de la biodiversitat marina al desenvolupament dels països en desenvolupament, en particular els xicotets estats insulars en desenvolupament i els països menys avançats.

14.b Facilitar l'accés dels pescadors artesanals als recursos marins i els mercats.

14.c Millorar la conservació i l'ús sostenible dels oceans i els seus recursos aplicant el dret internacional reflectit en la Convenció de les Nacions Unides sobre el Dret de la Mar, que constitueix el marc jurídic per a la conservació i la utilització sostenible dels oceans i els seus recursos, com es recorda en el paràgraf 158 del document "El futur que volem".

PROTEGIR, RESTABLIR I PROMOURE L'ÚS SOSTENIBLE DELS ECOSISTEMES TERRESTRES, GESTIONAR SOSTENIBLEMENT ELS BOSCOS, LLUITAR CONTRA LA DESERTIFICACIÓ, DETINDRE I INVERTIR LA DEGRADACIÓ DE LES TERRES I DETINDRE LA PÈRDUA DE BIODIVERSITAT

Aquest objectiu aborda la protecció, manteniment i restauració dels ecosistemes i els seus serveis, la gestió eficaç i eficient del patrimoni natural i la promoció del coneixement i la cultura de la naturalesa. A més, s'aborda el control sobre els sòls potencialment contaminats i el dur a terme la gestió sostenible de tots els tipus de boscos i integrar els valors dels ecosistemes i la biodiversitat en la planificació municipal. Els governs locals haurien d'assegurar que la conservació de la biodiversitat siga una part important de les estratègies de planificació. Per això és necessari conèixer la superfície forestal, arbres monumentals, superfície d'espais protegits, etc., amb l'ús d'una sèrie d'indicadors i variables que permeten comparar la realitat existent en el territori. Les metes que componen aquest objectiu són:

15.1 D'ací a 2020, assegurar la conservació, el restabliment i l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres i els ecosistemes interiors d'aigua dolça i els seus serveis, en particular els boscos, els aiguamolls, les muntanyes i les zones àrides, d'acord amb les obligacions contraetes en virtut d'acords internacionals.

15.2 D'ací a 2020, promoure la posada en pràctica de la gestió sostenible de tots els tipus de boscos, detindre la desforestació, recuperar els boscos degradats i augmentar considerablement el repoblament i la reforestació a nivell mundial.

15.3 D'ací a 2030, lluitar contra la desertificació, rehabilitar les terres i els sòls degradats, incloses les terres afectades per la desertificació, la sequera i les inundacions, i procurar aconseguir un món amb efecte neutre en la degradació de les terres.

15.4 D'ací a 2030, assegurar la conservació dels ecosistemes muntanyencs, inclosa la seua diversitat biològica, a fi de millorar la seua capacitat de proporcionar beneficis essencials per al desenvolupament sostenible.

15.5 Adoptar mesures urgents i significatives per a reduir la degradació dels hàbitats naturals, detindre la pèrdua de biodiversitat i, d'ací a 2020, protegir les espècies amenaçades i evitar la seua extinció.

15.6 Promoure la participació justa i equitativa en els beneficis derivats de la utilització dels recursos genètics i promoure l'accés adequat a aquests recursos, segons el convingut internacionalment.

15.7 Adoptar mesures urgents per a posar fi a la caça furtiva i el trànsit d'espècies protegides de flora i fauna i abordar tant la demanda com l'oferta de productes il·legals de flora i fauna silvestres.

15.8 D'ací a 2020, adoptar mesures per a previndre la introducció d'espècies exòtiques invasores i reduir significativament els seus efectes en els ecosistemes terrestres i aquàtics i controlar o erradicar les espècies prioritàries.

15.9 D'ací a 2020, integrar els valors dels ecosistemes i la biodiversitat en la planificació, els processos de desenvolupament, les estratègies de reducció de la pobresa i la comptabilitat nacionals i locals.

15.a Mobilitzar i augmentar significativament els recursos financers procedents de totes les fonts per a conservar i utilitzar de manera sostenible la biodiversitat i els ecosistemes.

15.b Mobilitzar recursos considerables de totes les fonts i a tots els nivells per a finançar la gestió forestal sostenible i proporcionar incentius adequats als països en desenvolupament perquè promoguen aquesta gestió, en particular amb la intenció de la conservació i la reforestació.

15.c Augmentar el suport mundial a la lluita contra la caça furtiva i el trànsit d'espècies protegides, fins i tot augmentant la capacitat de les comunitats locals per a perseguir oportunitats de subsistència sostenibles.

PROMOURE SOCIETATS PACÍFIQUES I INCLUSIVES PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE, FACILITAR L'ACCÉS A LA JUSTÍCIA PER A TOTS I CONSTRUIR A TOTS ELS NIVELLS INSTITUCIONS EFICACES I INCLUSIVES QUE RENDISQUEN COMPTES

Aquest objectiu aborda aspectes relacionats amb la convivència i la seguretat ciutadana, la multiculturalitat i la pau. A més, aborda la rendició de comptes, la transparència institucional, i les iniciatives relacionades amb la sostenibilitat, especialment, amb l'Agenda Local 21. A més, aquest objectiu planteja reduir totes les formes de violència com ara segrestos, robatoris, homicidis, assassinats o delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual (segrestos, robatoris). Aquest objectiu incita als governs locals a ser més efectius i responsables amb els ciutadans. Per això és necessari combatre la corrupció i augmentar l'accés públic a la informació. Com en els casos anteriors, amb l'ús d'una sèrie de variables i indicadors es podria realitzar una aproximació a la situació actual territorial. Les metes que componen aquest objectiu són:

16.1 Reduir significativament totes les formes de violència i les corresponents taxes de mortalitat a tot el món.

16.2 Posar fi al maltractament, l'explotació, la tracta i totes les formes de violència i tortura contra els xiquets.

16.3 Promoure l'estat de dret en els plans nacionals i internacionals i garantir la igualtat d'accés a la justícia per a tots.

16.4 D'ací a 2030, reduir significativament els corrents financers i d'armes il·lícites, enfortir la recuperació i devolució dels actius robats i lluitar contra totes les formes de delinqüència organitzada.

16.5 Reduir considerablement la corrupció i el suborn en totes les seues formes.

16.6 Crear a tots els nivells institucions eficaces i transparents que rendisquen comptes.

16.7 Garantir l'adopció en tots els nivells de decisions inclusives, participatives i representatives que responguen a les necessitats.

16.8 Ampliar i enfortir la participació dels països en desenvolupament en les institucions de governança mundial.

16.9 D'ací a 2030, proporcionar accés a una identitat jurídica per a tots, en particular mitjançant el registre de naixements.

16.10 Garantir l'accés públic a la informació i protegir les llibertats fonamentals, de conformitat amb les lleis nacionals i els acords internacionals.

16.a Enfortir les institucions nacionals pertinents, fins i tot mitjançant la cooperació internacional, per a crear a tots els nivells, particularment als països en desenvolupament, la capacitat de previndre la violència i combatre el terrorisme i la delinqüència.

16.b Promoure i aplicar lleis i polítiques no discriminatòries en favor del desenvolupament sostenible.

ENFORTIR ELS MITJANS D'IMPLEMENTACIÓ I REVITALITZAR L'ALIANÇA MUNDIAL PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Encara que la majoria dels aspectes que aborda aquest objectiu no són de competència municipal, els municipis bàsicament poden contribuir a ell mantenint i consolidant la coherència de les polítiques per al desenvolupament sostenible i reforçant la coordinació amb altres entitats i el treball en xarxa. A més els municipis poden fomentar l'activitat solidària, la promoció d'accions de cooperació internacional i el foment d'intercanvis culturals, cooperatius i solidaris. Les metes que componen aquest objectiu són:

17.1 Enfortir la mobilització de recursos interns, fins i tot mitjançant la prestació de suport internacional als països en desenvolupament, amb la finalitat de millorar la capacitat nacional per a recaptar ingressos fiscals i d'una altra índole.

17.2 Vetlar perquè els països desenvolupats complisquen plenament els seus compromisos en relació amb l'assistència oficial per al desenvolupament, inclòs el compromís de nombrosos països desenvolupats d'aconseguir l'objectiu de destinar el 0,7% de l'ingrés nacional brut a l'assistència oficial per al desenvolupament dels països en desenvolupament i entre el 0,15% i el 0,20% de l'ingrés nacional brut a l'assistència oficial per al desenvolupament dels països menys avançats; s'encoratja als proveïdors d'assistència oficial per al desenvolupament al fet que consideren la possibilitat de fixar una meta per a destinar almenys el 0,20% de l'ingrés nacional brut a l'assistència oficial per al desenvolupament dels països menys avançats.

17.3 Mobilitzar recursos financers addicionals de múltiples fonts per als països en desenvolupament.

17.4 Ajudar els països en desenvolupament a aconseguir la sostenibilitat del deute a llarg termini amb polítiques coordinades orientades a fomentar el finançament, l'alleujament i la reestructuració del deute, segons siga procedent, i fer front al deute extern dels països pobres molt endeutats a fi de reduir l'endeutament excessiu.

17.5 Adoptar i aplicar sistemes de promoció de les inversions en favor dels països menys avançats.

17.6 Millorar la cooperació regional i internacional Nord-Sud, Sud-Sud i triangular en matèria de ciència, tecnologia i innovació i l'accés a aquestes, i augmentar l'intercanvi de coneixements en condicions mútuament convingudes, fins i tot millorant la coordinació entre els mecanismes existents, en particular a nivell de les Nacions Unides, i mitjançant un mecanisme mundial de facilitació de la tecnologia.

17.7 Promoure el desenvolupament de tecnologies ecològicament racionals i la seua transferència, divulgació i difusió als països en desenvolupament en condicions favorables, fins i tot en condicions concessionàries i preferencials, segons el convingut de mutu acord.

17.8 Posar en ple funcionament, a tot tardar en 2017, el banc de tecnologia i el mecanisme de suport a la creació de capacitat en matèria de ciència, tecnologia i innovació per als països menys avançats i augmentar la utilització de tecnologies instrumentals, en particular la tecnologia de la informació i les comunicacions.

17.9 Augmentar el suport internacional per a realitzar activitats de creació de capacitat eficaces i específiques als països en desenvolupament a fi de recolzar els plans nacionals d'implementació de tots els Objectius de Desenvolupament Sostenible, fins i tot mitjançant la cooperació Nord-Sud, Sud-Sud i triangular.

17.10 Promoure un sistema de comerç multilateral universal, basat en normes, obert, no discriminatori i equitatiu en el marc de l'Organització Mundial del Comerç, fins i tot mitjançant la conclusió de les negociacions en el marc del Programa de Doha per al Desenvolupament.

17.11 Augmentar significativament les exportacions dels països en desenvolupament, en particular amb la intenció de duplicar la participació dels països menys avançats en les exportacions mundials d'ací a 2020.

17.12 Aconseguir la consecució oportuna de l'accés als mercats lliure de drets i contingents de manera duradora per a tots els països menys avançats, conforme a les decisions de l'Organització Mundial del Comerç, fins i tot vetlant perquè les normes d'origen preferencials aplicables a les importacions dels països menys avançats siguin transparents i senzilles i contribuïsquen a facilitar l'accés als mercats.

17.13 Augmentar l'estabilitat macroeconòmica mundial, fins i tot mitjançant la coordinació i coherència de les polítiques.

17.14 Millorar la coherència de les polítiques per al desenvolupament sostenible.

17.15 Respectar el marge normatiu i el lideratge de cada país per a establir i aplicar polítiques d'erradicació de la pobresa i desenvolupament sostenible.

17.16 Millorar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible, complementada per aliances entre múltiples interessats que mobilitzen i intercanvien coneixements, especialització, tecnologia i recursos financers, a fi de donar suport a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible en tots els països, particularment els països en desenvolupament.

17.17 Fomentar i promoure la constitució d'aliances eficaces en les esferes públiques, públic-privades i de la societat civil, aprofitant l'experiència i les estratègies d'obtenció de recursos de les aliances.

17.18 D'ací a 2020, millorar el suport a la creació de capacitat prestat als països en desenvolupament, inclosos els països menys avançats i els xicotets estats insulars en desenvolupament, per a augmentar significativament la disponibilitat de dades oportunes, fiables i de gran qualitat desglossades per ingressos, sexe, edat, raça, origen ètnic, estatus migratori, discapacitat, ubicació geogràfica i altres característiques pertinents en els contextos nacionals.

17.19 D'ací a 2030, aprofitar les iniciatives existents per a elaborar indicadors que permeten mesurar els progressos en matèria de desenvolupament sostenible i complementen el producte intern brut, i donar suport a la creació de capacitat estadística als països en desenvolupament.

Índex

1 POSAR FI A LA POBRESA EN TOTES LES SEUES FORMES I A TOT EL MÓN

- 029 1. Distribució de la pobresa en la Comunitat Valenciana. Municipis segons percentatge de població amb ingressos per unitat de consum per davall del 60% de la mitjana. 2020
- 031 2. Renda mitjana neta municipal per cápita
- 033 3. Diferències territorials en matèria de gènere: índex de masculinitat i de feminitat
- 035 4. Indicadors de la pobresa a les comarques de la Comunitat Valenciana: la renda disponible mitjana, la taxa de risc de pobresa AROPE
- 037 5. La distribució de la dependència en la Comunitat Valenciana. Índex de dependència i contrast urbà-rural

2 POSAR FI A LA FAM, ACONSEGUIR LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA I LA MILLORA DE LA NUTRICIÓ I PROMOURE L'AGRICULTURA SOSTENIBLE

- 041 1. L'agricultura ecològica valenciana. Explotacions agrícoles i ramaderes ecològiques 2009
- 043 2. L'agricultura ecològica valenciana i la seva evolució recent: Explotacions ecològiques 2009-2020
- 045 3. L'agricultura valenciana: superfície agrícola en producció sobre el total de la superfície municipal. 2021
- 047 4. Superfície Agrícola Útil en la Comunitat Valenciana
- 049 5. La superfície agrària útil ecològica en la Comunitat Valenciana: la SAU Ecològica 2009-2020
- 051 6. Agricultura productiva en la Comunitat Valenciana

3 GARANTIR UNA VIDA SANA I PROMOURE EL BENESTAR DE TOTS A TOTES LES EDATS

- 055 1. Vida sana i benestar: l'esperança de vida en néixer en la Comunitat Valenciana
- 057 2. Vida sana i benestar dels majors: l'esperança de vida als 65 anys en la Comunitat Valenciana
- 059 3. Qualitat de l'aire: Ozó
- 061 4. Qualitat de l'aire: Benzé
- 063 5. Contribucions del turisme termal a la consecució dels ODS en els balnearis de la Comunitat Valenciana

4 GARANTIR UNA EDUCACIÓ INCLUSIVA I EQUITATIVA DE QUALITAT I PROMOURE OPORTUNITATS D'APRENENTATGE PERMANENT PER A TOTS

- 067 1. Les biblioteques i l'educació inclusiva i equitativa: nombre de biblioteques per 1.000 habitants
- 069 2. L'equipament del sistema educatiu valencià: centres públics, privats i concertats, 2021
- 071 3. L'equipament del sistema educatiu valencià: alumnes matriculats en centres públics, privats i concertats per a diversos nivells. 2021
- 073 4. L'educació i la formació permanent d'adults en la Comunitat Valenciana
- 075 5. Instituts i centres d'estudi i investigació locals i comarcals
- 077 6. L'educació ambiental i la seua organització territorial valenciana: els centres educatius adherits a la Guia EAR (2023)
- 079 7. La formació de la societat valenciana: Escoles Oficials d'Idiomes
- 081 8. El sistema universitari valencià i la seua implantació territorial: Universitats, Seus universitàries i Aules universitàries en la Comunitat Valenciana

5 CONSEGUIR LA IGUALTAT DE GÈNERE I EMPODERAR A TOTES LES DONES I LES XIQUETES

- 085 1. La igualtat entre gèneres i el treball decent: la bretxa salarial mensual de les pensions contributives entre sexes
- 087 2. Les pensions i el final de la pobresa i la reducció de les desigualtats: import mensual mitjà de les pensions contributives
- 089 3. La igualtat de gènere i el mercat laboral valencià: les diferències en la taxa d'activitat
- 091 4. La igualtat de gènere i el mercat laboral: comparació entre els contractes d'homes i dones
- 093 5. El mercat laboral valencià i la taxa d'ocupació dels homes. 2022
- 095 6. El mercat laboral valencià i la taxa d'ocupació de les dones. 2022

6 GARANTIR LA DISPONIBILITAT I LA GESTIÓ SOSTENIBLE DE L'AIGUA I EL SANEJAMENT PER A TOTS

- 099 1. La reutilització de les aigües residuals: instal·lacions de sanejament i depuració en la Comunitat Valenciana
- 101 2. Disponibilitat d'aigua i gestió sostenible: el valor de l'estat ecològic i químic de les aigües superficials
- 103 3. Les masses d'aigua subterrània de la Comunitat Valenciana: estats quantitatiu i químic
- 105 4. Aigua neta i sanejada, demandada per l'agricultura valenciana
- 107 5. La gestió sostenible de l'aigua i la demanda urbana
- 109 6. Aiguamolls i espais fluvials protegits vinculats a l'aigua

7 GARANTIR L'ACCÉS A UNA ENERGIA ASSEQUIBLE, FIABLE, SOSTENIBLE I MODERNA PER A TOTS

- 113 1. El risc de pobresa energètica segons les llars valencianes: la demanda kwh i renda mitjana neta
- 115 2. Per una energia sostenible i segura: el potencial de producció fotovoltaica
- 117 3. Els nivells de sensibilitat ambiental i les energies renovables. La variable ISA. Sensibilitat eòlica i fotovoltaica
- 119 4. Les energies renovables en la Comunitat Valenciana: l'escenari espacial de les fotovoltaïques
- 121 5. Energia sostenible i segura a través de les estacions eòliques de la Comunitat Valenciana
- 123 6. Energia renovable i sostenible generada per centrals hidroelèctriques de la Comunitat Valenciana
- 125 7. Les energies sostenibles: la biomassa en el territori valencià. Les Centrals de Biomassa

8 PROMOURE EL CREIXEMENT ECONÒMIC SOSTINGUT, INCLUSIU I SOSTENIBLE, L'OCUPACIÓ PLENA I PRODUCTIVA I EL TREBALL DECENT PER A TOTS

- 129 1. Creixement econòmic sostingut: l'estructura dels sectors econòmics segons afiliats a la Seguretat Social
- 131 2. Treball decent i creixement econòmic: la desocupació en la Comunitat Valenciana
- 133 3. El creixement econòmic valencià i el territori: el coeficient de localització d'ocupació
- 135 4. Ocupació i creixement econòmic: les persones demandants actives en la Comunitat Valenciana
- 137 5. El creixement econòmic i el benestar en el territori valencià: la distribució dels demandants d'ocupació

9 CONSTRUIR INFRAESTRUCTURES RESILIENTS, PROMOURE LA INDUSTRIALITZACIÓ INCLUSIVA I SOSTENIBLE I FOMENTAR LA INNOVACIÓ

- 141 1. Infraestructures resilents i innovació territorial en la Comunitat Valenciana: la cobertura territorial de banda ampla. 100 Mbps
- 143 2. La industrialització valenciana: persones treballadores en la indústria. 2021
- 145 3. Industrialització sostenible i innovació: els serveis intensius en tecnologia en la Comunitat Valenciana
- 147 4. La innovació en el territori valencià

10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS EN I ENTRE ELS PAÏSOS

- 151 1. PIB per càpita a les regions de la Unió Europea (NUTS2), 2021 (en PPA, UE27=100)
- 153 2. Distribució de la Renda P80/P20 de la Comunitat Valenciana
- 155 3. La reducció de les desigualtats territorials: la Renda Disponible Bruta per càpita en la Comunitat Valenciana i Espanya
- 157 4. La reducció de les desigualtats territorials: la Renda Bruta Mitjana per càpita municipal
- 159 5. La reducció de les desigualtats territorials: anàlisi de l'Índex de Gini
- 161 6. Municipis valencians en procés de despoblació
- 163 7. L'edat mitjana de la població valenciana

11 ACONSEGUIR QUE LES CIUTATS I ELS ASSENTAMENTS HUMANS SIGUEN INCLUSIUS, SEGURS, RESILIENTS I SOSTENIBLES

- 167 1. Ciutats més sostenibles: evolució dels habitatges buits
- 169 2. Assentaments humans inclusius i sostenibles: la població jove menor de 25 anys en els municipis valencians
- 171 3. Assentaments humans inclusius i sostenibles: el procés d'envelliment dels municipis de la Comunitat Valenciana
- 173 4. Assentaments humans inclusius i sostenibles: la superfície a l'aire lliure de la infraestructura i equipaments locals per habitant
- 175 5. Assentaments inclusius i sostenibles: la concentració de partícules PM10 i la qualitat de l'aire
- 177 6. Assentaments humans sostenibles i reducció d'emissions de gasos: la concentració PM2,5 i la qualitat de l'aire
- 179 7. Assentaments humans sostenibles i qualitat de l'aire: la concentració de NO₂ i la seua mitjana anual
- 181 8. Ciutats sostenibles i inclusives: la intensitat d'ús del sòl residencial en la Comunitat Valenciana
- 183 9. Assentaments humans inclusius i sostenibles, basats en serveis bàsics de qualitat: municipis amb Centres de dia acreditats i Residències amb Centres de dia
- 185 10. La cura de majors i el sistema de serveis socials: municipis amb residències per a persones majors i residències amb centres de dia
- 187 11. Ciutats resilents i sostenibles: residències unipersonals
- 189 12. Comunitats sostenibles: implantació dels vehicles elèctrics en la Comunitat Valenciana (2021)
- 191 13. Implantació dels turismes elèctrics en la Comunitat Valenciana (2021)

12 GARANTIR MODALITATS DE CONSUM I PRODUCCIÓ SOSTENIBLES

- 195 1. El potencial de les fires i jornades gastronòmiques de la Comunitat Valenciana per a contribuir a un sistema sostenible de consum i producció d'aliments
- 197 2. Consum i produccions sostenibles: les Denominacions d'Origen Protegides en el context del turisme gastronòmic i enològic
- 199 3. Consum i produccions sostenibles: les Denominacions d'Origen Protegides del Vi i del Cava
- 201 4. Consum i produccions sostenibles: les Indicacions Geogràfiques Protegides (IGP) de la Comunitat Valenciana
- 203 5. Consum i produccions sostenibles: les cooperatives agroalimentàries de la Comunitat Valenciana
- 205 6. Consum i produccions sostenibles: el reciclatge i la xarxa d'equipaments
- 207 7. Consum i produccions sostenibles: la xarxa de depuradores d'aigües residuals

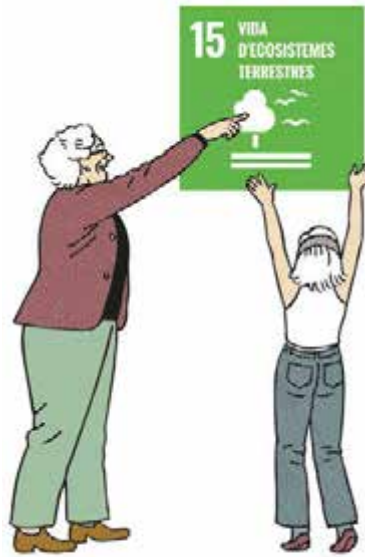
13 ADOPTAR MESURES URGENTS PER A COMBATRE EL CANVI CLIMÀTIC I ELS SEUS EFECTES

- 211 1. Canvi climàtic i desenvolupament sostenible: el risc d'inundació en la Comunitat Valenciana
- 213 2. Mapa integrat de perill d'inundació en la Comunitat Valenciana (MIPICOVA)
- 215 3. Canvi climàtic i desenvolupament sostenible: el risc de sequera en la Comunitat Valenciana
- 217 4. Xarxes municipals 2030: municipis adscrits a la Xarxa d'Entitats locals per a l'Agenda 2030, la Xarxa Espanyola de Ciutats Saludables i la Xarxa Espanyola de Ciutats pel Clima
- 219 5. Evolució de vehicles elèctrics en la Comunitat Valenciana 2017-2021: el desenvolupament sostenible com a referència
- 221 6. Anomalies tèrmiques en els últims 60 anys en la Comunitat Valenciana: referències al canvi climàtic
- 223 7. Variacions tèrmiques a l'hivern i a l'estiu. El canvi climàtic en les estacions de l'any
- 225 8. Evolució de les nits tropicals en la Comunitat Valenciana: el canvi climàtic en les nits estivals
- 227 9. Diversitat climàtica i projeccions tèrmiques i pluviomètriques per a finals del segle XXI: el canvi climàtic en el territori valencià
- 229 10. Comportament tèrmic de la Mar Mediterrània durant els últims 40 anys: el calfament imparabile
- 231 11. Risc d'inundació en la Comunitat Valenciana
- 233 12. El canvi climàtic i les variables climàtiques: temperatura i precipitació mitjana anual
- 235 13. Indemnitzacions per riscos "consorciables": un mecanisme solidari per a mitigar els efectes adversos del canvi climàtic
- 237 14. Els embassaments en l'entorn territorial de la Comunitat Valenciana: rius al·lòctons i autòctons
- 239 15. Canvi climàtic i sostenibilitat: els canvis en la intensitat màxima de precipitació puntual (1989-2022)
- 241 16. Canvi climàtic i sostenibilitat: variacions en la intensitat màxima de precipitació en 24 h i evolució dels episodis de pluja
- 243 17. La boira, generadora de recursos hídrics. Zonificació en la Comunitat Valenciana

14 CONSERVAR I UTILITZAR SOSTENIBLEMENT ELS OCEANS, LES MARES I ELS RECURSOS MARINS PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

- 247 1. Conservació sostenible dels mars i oceans: espais marítims protegits de la Comunitat Valenciana
- 249 2. La sostenibilitat marina i el litoral: les platges amb bandera blava
- 251 3. La sostenibilitat marina i el litoral: cens i qualitat de les aigües de bany marítimes
- 253 4. L'aqüicultura en la Comunitat Valenciana
- 255 5. Conservació sostenible de la mar: captures pesqueres desembarcades en els ports de la Comunitat Valenciana
- 257 6. Desenvolupament sostenible en els ambients marins: grandària i distribució per tipus d'art de la flota pesquera de la Comunitat Valenciana
- 259 7. Desenvolupament sostenible en els ambients marins: ports pesquers i esportius de la Comunitat Valenciana
- 261 8. L'estat ecològic del litoral de la Comunitat Valenciana
- 263 9. La sostenibilitat al medi marí: canvis en la temperatura superficial de la mar Mediterrani
- 265 10. Desenvolupament sostenible i biodiversitat marina de la Comunitat Valenciana
- 267 11. Desenvolupament sostenible i biodiversitat d'espècies exòtiques marines de la Comunitat Valenciana

15 PROTEGIR, RESTABLIR I PROMOURE L'ÚS SOSTENIBLE DELS ECOSISTEMES TERRESTRES, GESTIONAR SOSTENIBLEMENT ELS BOSCOS, LLUITAR CONTRA LA DESERTIFICACIÓ, DETINDRE I INVERTIR LA DEGRADACIÓ DE LES TERRES I DETINDRE LA PÈRDUA DE BIODIVERSITAT

- 271 1. Els ecosistemes terrestres i la seua conservació: les àrees protegides com a instrument territorial
- 273 2. Conservació d'ecosistemes terrestres i la cobertura artificial del territori
- 275 3. La conservació dels sòls i els incendis forestals: anàlisi per a 1994 - 2019
- 277 4. Conservació d'ecosistemes terrestres: la superfície protegida per habitant en la Comunitat Valenciana
- 279 5. El Patrimoni arbori monumental de la Comunitat Valenciana: referència de conservació d'ecosistemes terrestres
- 281 6. La conservació d'ecosistemes terrestres: la cobertura forestal respecte a la superfície total
- 283 7. Els ecosistemes terrestres: les demarcacions forestals de la Comunitat Valenciana
- 285 8. Municipis amb Plans Locals de Prevenció d'Incendis Forestals (PLPIF) i superfície forestal de la Comunitat Valenciana 2022
- 287 9. Els ecosistemes terrestres i els boscos: els recursos forestals de la Comunitat Valenciana
- 289 10. La Fragmentació d'Hàbitats. Índex de vulnerabilitat
- 291 11. Ecosistemes terrestres, conservació de sòls i processos erosius: erosió laminar i en regueres
- 293 12. Ecosistemes terrestres i estats erosius en la Comunitat Valenciana
- 295 13. Ecosistemes terrestres i àrees d'alt valor natural agrari
- 297 14. Les reserves de la biosfera i els paisatges protegits: referències d'ecosistemes terrestres
- 299 15. Estat i potencial ecològic de les aigües superficials en el context dels ecosistemes terrestres
- 301 16. La conservació de la biodiversitat i els parcs naturals valencians
- 303 17. Mesura d'ecosistemes terrestres: l'Índex de Riquesa Territorial. 2019
- 305 18. Índex Global de Conservació

16 PROMOURE SOCIETATS PACÍFIQUES I INCLUSIVES PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE, FACILITAR L'ACCÉS A LA JUSTÍCIA PER A TOTS I CONSTRUIR A TOTS ELS NIVELLS INSTITUCIONS EFICACES I INCLUSIVES QUE RENDISQUEN COMPTES

- 307 19. Els ecosistemes terrestres: la distribució de la biodiversitat dels espais protegits en la Comunitat Valenciana
- 309 20. La conservació d'ecosistemes terrestres: la problemàtica de les espècies exòtiques i invasores, vegetals i animals en la Comunitat Valenciana
- 311 21. Conservació de la biodiversitat: distribució d'espècies endèmiques, vegetals i animals
- 313 22. Els Hàbitats Prioritaris en l'escenari dels ecosistemes terrestres sostenibles
- 315 23. L'ocupació antròpica del territori: usos del sòl de la CV (urbà, industrial, rural, infraestructures, etc.)
- 317 24. Ecosistemes terrestres i qualitat de vida: la pèrdua del cel nocturn
- 319 25. Ecosistemes terrestres i la infraestructura verda valenciana
- 323 1. La participació electoral en les eleccions generals. Escala municipal i comarcal
- 325 2. La participació electoral en les eleccions autonòmiques i municipals. Escala municipal i comarcal
- 327 3. Dotació de Justícia de la Comunitat Valenciana
- 329 4. Taxa municipal de delictes per habitant
- 331 5. La delinqüència en el territori valencià: evolució dels delictes i tipologies. Municipal i comarcal

17 ENFORTIR ELS MITJANS D'IMPLEMENTACIÓ I REVITALITZAR L'ALIANÇA MUNDIAL PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

- 335 1. L'enfortiment dels instruments per al desenvolupament sostenible: la cobertura de banda ampla. Fibra òptica FTTH
- 337 2. Les Mancomunitats, instruments d'aliances territorials
- 339 3. Pactes per l'Ocupació en la Comunitat Valenciana
- 341 4. Grups d'Acció Local de la Comunitat Valenciana
- 343 5. La implementació del desenvolupament sostenible: les aliances i els Equipaments d'Educació Ambiental
- 345 6. Entitats adherides a la Guia d'Educació Ambiental
- 347 7. Les aliances territorials i l'economia social: caracterització de les cooperatives valencianes

